

BIULETYN

MAKLERÓW I DORADCÓW

Nr 25

czerwiec 2010

LIKWIDACJA LICENCJI MAKLERA I DORADCY POWIEDZ CO O TYM MYŚLISZ!

W związku z informacjami na temat planów likwidacji licencji maklera papierów wartościowych, maklera giełd towarowych oraz doradcy inwestycyjnego przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego i wprowadzenia w zamian egzaminów interwencyjnych serdecznie zachęcamy wszystkich do wypowiedania się w tej sprawie. Aby umożliwić dyskusję stworzyliśmy grupy na portalach społecznościowych:

Goldenline:

<http://www.goldenline.pl/grupa/zwiazek-maklerow-i-doradcow>

Facebook:

<http://pl-pl.facebook.com/pages/Zwiazek-Maklerow-i-Doradcow/121577467871904?ref=ts>

Poznanie Waszych opinii w tej sprawie jest szczególnie istotne z uwagi na tempo prac legislacyjnych w tym zakresie.

PROJEKT LIKWIDACJI EGZAMINÓW NA MAKLERA I DORADCĘ INWESTYCYJNEGO JUŻ W MINISTERSTWIE GOSPODARKI?

Zmiany mają być dokonane przy okazji projektu ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych. Prace nad ww. ustawą prowadzone są obecnie w Ministerstwie Gospodarki. Na stronie Ministerstwa zapoznać się można z propozycją UKNF złożoną podczas konsultacji do projektu ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych (cytat):

*„...Mając na względzie dążenie do odformalizowania procedur administracyjnych (co znajduje odzwierciedlenie w projekcie ustawy) Urząd Komisji Nadzoru Finansowego co do zasady popiera postulowany kierunek zmian. Idąc w kierunku zmniejszania biurokracji w administracji, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zauważa, że "znoszenie" barier administracyjnych może się odbywać, m.in. poprzez możliwość "odejścia" od koncepcji państwowego licencjonowania niektórych kategorii osób fizycznych oraz sprawowania nad nimi bezpośredniego nadzoru. Dotyczy to w szczególności osób zatrudnionych w instytucjach rynku finansowego, posiadających określone uprawnienia zawodowe: **maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, maklera giełd towarowych, aktuarusza**. Wymaga to wprowadzenia zmian, m.in. w przepisach regulujących działalność instytucji finansowych, w szczególności w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie o giełdach towarowych, ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Dlatego też pozwalamy sobie - o ile propozycja ta spotka się z uznaniem ze strony Ministerstwa Gospodarki - zobowiązać się do przedstawienia możliwie nieodległym terminie projektu odpowiednich uregulowań prawnych w tym zakresie..”*

„... Tym samym, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego uważa za zasadne wprowadzenie zmian zakładających rezygnację z nadzoru bezpośredniego nad osobami fizycznym w instytucjach rynku finansowego poprzez:

(a) likwidację zawodów regulowanych: maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, maklera giełd towarowych, aktuarusza.

(b) likwidację egzaminów państwowych w wyniku których uzyskuje się uprawnienia zawodowe na rynku finansowym - uwolnienie rynku od korporacjonizmu, szerszy dostęp do wykonywania czynności na rynku..”

„...Wprowadzenie zaś dodatkowego narzędzia kontroli w postaci np. przeprowadzanego ad hoc egzaminu sprawdzającego kompetencje pracowników instytucji finansowych, zapewni możliwość eliminacji z zawodu osób nieprofesjonalnych. Egzamin taki byłby przeprowadzany na bieżąco, w trybie i zakresie określonym w odpowiednim rozporządzeniu, w przypadku powzięcia przez organ nadzoru wątpliwości, co do kwalifikacji kadr. Egzamin taki zdaniem organu nadzoru powinien spowodować dążenie pracowników do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji, jednocześnie powinien spowodować, iż instytucje rynku finansowego będą stale weryfikowały swoje kadry...”

Zachęcamy również do zapoznania się z artykułami prasowymi w tym zakresie opublikowanymi przez Gazetę Giełdy Parkiet oraz Puls Biznesu, gdzie znaleźć można wypowiedzi osób, które przygotowały wyżej opisywane zmiany, a także opinie osób pracujących lub związanych z rynkiem kapitałowym. Artykuły oraz wywiady telewizyjne zamieszczone są m.in. na portalu ZMiD na facebook.com oraz goldenline.pl.

PLANOWANE ZMIANY W KOMISJACH EGZAMINACYJNYCH NA MAKLERA I DORADCĘ INWESTYCYJNEGO?

W ostatnim okresie wdrożone zostało również zarządzenie Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego:

http://www.knf.gov.pl/Images/zarzadzenie%2027%202010_tcm75-22769.pdf

Zarządzenie określa wymogi stawiane członkom komisji egzaminacyjnych na doradcę, zgodnie z którymi w komisjach egzaminacyjnych powinny zasiadać osoby, z których każda spełnia poniższe wymogi:

- a) jest pracownikiem Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego posiadającym wiedzę i doświadczenie z zakresu części rynku finansowego, obejmującego zakres danego egzaminu lub posiada stopień lub tytuł naukowy, w dziedzinie objętej zakresem egzaminu,
- b) legitymuje się nieposzlakowaną opinią oraz reprezentuje wysoki poziom etyczny,
- c) nie podejmuje czynności lub zajęć prowadzących do uzasadnionego podejrzenia zaistnienia konfliktu interesów,
- d) nie utrzymuje związków ekonomicznych, pośrednich i bezpośrednich, w szczególności nie uczestniczy jako udziałowiec, akcjonariusz w spółkach prawa handlowego, innych osobach prawnych lub w podmiotach nie posiadających osobowości prawnej, ani nie podejmuje współpracy na podstawie umowy o pracę, umów o podobnym charakterze lub umów cywilnoprawnych ze spółkami prawa handlowego, innymi osobami prawnymi lub z podmiotami nie posiadającymi osobowości prawnej, jeśli te związki lub działalność mogłyby wzbudzać wątpliwości co do bezstronnego wykonywania obowiązków członka Komisji Egzaminacyjnej bądź podważać zaufanie jako członka Komisji Egzaminacyjnej,
- e) nie jest członkiem organizacji zawodowych zrzeszających osoby wykonujące zawód lub prowadzących działalność w zakresie objętym przedmiotem egzaminu ani nie wykonuje zawodu lub nie prowadzi działalności objętej zakresem egzaminu w podmiotach nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- f) nie prowadzi działalności zarobkowej, która mogłaby być odebrana jako wykorzystywanie pozycji członka Komisji Egzaminacyjnej, w szczególności nie prowadzi odpłatnych prelekcji, wykładów dla osób, które przygotowują się do złożenia egzaminu, z uwzględnieniem okresu trzech lat przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

Źródło: http://www.knf.gov.pl/Images/zarzadzenie%2027%202010_tcm75-22769.pdf

Wprowadzenie tego zarządzenia oznacza wyeliminowanie z komisji egzaminacyjnych praktyków rynku. W opinii ZMiD w przeprowadzaniu

egzaminów udział praktyków powinien być utrzymany co najmniej na poziomie sprzed wydania Zarządzenia, a warte rozważenia jest zwiększenie tego udziału. To bowiem praktycy rynku najlepiej wiedzą jakie umiejętności oraz zakres wiedzy powinien posiadać kandydat do pracy na rynku kapitałowym.

EGZAMINY INTERWENCYJNE?

Nasze głębokie zdziwienie wzbudziła informacja prasowa z dnia 27 maja br. (Gazeta Giełdy „Parkiet”) dotycząca **planowanego zastąpienia obecnego systemu egzaminów i licencji dla maklerów i doradców inwestycyjnych egzaminami interwencyjnymi**, czyli systemem losowego egzaminowania. W informacji prasowej jako jeden z głównych argumentów przemawiających za zniesieniem licencjonowania maklerów i doradców przytoczono brak podobnych rozwiązań na innych rynkach kapitałowych, jednak jako alternatywę zaproponowano system, który według naszej wiedzy byłby absolutnie unikalny w skali światowej. Zebrane przez nas informacje (prezentowane w niniejszym piśmie) wskazują, że przypadki stosowania w innych krajach rozwiązań zbliżonych do proponowanych egzaminów interwencyjnych – o ile w ogóle występują – są prawdopodobnie bardzo rzadkie. Również żadna inna grupa zawodowa w Polsce nie jest weryfikowana w zakresie swoich kompetencji w sposób podobny do proponowanego przez UKNF.

Naszym zdaniem już pobieżna analiza ogólnej koncepcji egzaminów interwencyjnych, zaprezentowanej przez Dyrektora Adama Płocińskiego w wypowiedzi dla Gazety „Parkiet”, pociąga za sobą szereg pytań i wątpliwości. Zasadnicze pytanie budzi sposób ustalenia grona osób, które byłyby poddawane takiej procedurze. Czy interwencyjne egzaminy będą dotyczyły tylko osób zarządzających aktywami, a może również analityków czy osób wykonujących czynności maklerskie? Czy może UKNF chce pójść krok dalej i egzaminować wszystkie osoby zatrudnione w instytucjach takich jak TFI, OFE czy dom maklerski? Nic jak na razie na ten temat niestety nie zostało przez UKNF wyjaśnione.

Jak wiadomo praca na rynku kapitałowym, w szczególności praca zarządzających oraz maklerów jest weryfikowana i oceniana z dnia na dzień. Oceny ich pracy ma możliwość dokonać każda osoba, dzięki analizie

publikowanych wyników funduszy, którymi zarządzają. Wyniki te są publikowane codziennie, dzięki czemu oceny tej mogą dokonywać zarówno klienci jak i pracodawca czy nadzorca, a więc UKNF.

Jest to najbardziej transparentny zawód, a jednocześnie wymagający ciągłego, w zasadzie codziennego kształcenia. Maklerzy i doradcy są bowiem codziennie egzaminowani przez rynek, a każda ich pomyłka jest natychmiast weryfikowana i oceniana. Szczególne zdziwienie budzi w nas informacja, że ewentualne konsekwencje niezaliczenia egzaminu będą ponosić nie osoby zdające, lecz ich pracodawcy. Z całą pewnością tej istotnej wady pozbawiony jest obecny system licencjonowania. Jest on bowiem jasny i transparentny, a co ważne weryfikuje wiedzę osób przed, nie zaś jak proponuje UKNF w przypadku egzaminów interwencyjnych, po tym jak wystąpią nieprawidłowości.

Warto zwrócić uwagę, że wysuwana przez UKNF koncepcja egzaminów interwencyjnych wyraźnie wskazuje, że **UKNF widzi potrzebę weryfikacji kwalifikacji osób pracujących w instytucjach rynku kapitałowego**. W naszym przekonaniu wypracowana na przestrzeni blisko 20 lat koncepcja egzaminów i licencji maklerów i doradców jest rozwiązaniem sprawdzonym i zdecydowanie lepszym niż proponowana koncepcja egzaminów interwencyjnych. Dlatego uważamy, że należy koncentrować się na ewentualnym usprawnieniu funkcjonowania sprawdzonego rozwiązania.

INTERWENCJE I OPINIA ZMiD

ZMiD w marcu 2010 roku wystosował prośbę do UKNF o zorganizowanie spotkania w sprawie egzaminów na maklerów oraz doradców. Prośba ta nie została jednak szybko rozpatrzona, zaś korespondencję w tej sprawie mogą Państwo znaleźć na stronie www.zmid.org.pl w dziale dokumenty lub w dziale aktualności.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego przygotował daleko idące **zmiany nie konsultując ich ze Związkiem Maklerów i Doradców ani, jak wynika z naszych informacji, z innymi instytucjami rynku kapitałowego**, jak m.in. TFI, OFE, domy

maklerskie. O planowanych zmianach można dowiedzieć się jedynie z wypowiedzi przedstawicieli UKNF w Gazecie Giełdy Parkiet, Gazecie Puls Biznesu czy też TVN CNBC Biznes. **Projekt ustawy, który zgodnie z wypowiedziami Dyrektora Departamentu Pośredników Finansowych Andrzeja Krawczyka, został złożony w Ministerstwie Gospodarki, nie został upubliczniony.** Tak daleko idące zmiany nie były prawdopodobnie również przedmiotem posiedzenia Komisji Nadzoru Finansowego, gdyż w żadnym z komunikatów z posiedzeń Komisji nie ma informacji o planowanych zmianach. Czy jest to więc projekt przygotowany przez Urząd Komisji, a nie samą Komisję? Czy jest to projekt Departamentu Pośredników Finansowych (DPF), którego dyrektorem jest Pan Andrzej Krawczyk i który podlega pod Pion Polityki Rozwoju Rynku Finansowego i Polityki Międzysektorowej (PPM), kierowany przez Pana Dyrektora Adama Płocińskiego?

Argumentami UKNF w sprawie zniesienia licencji są sugestie, iż:

- 1) egzamin stanowi barierę w dostępie do zawodu;
- 2) na rynku kapitałowym dochodzi do fikcyjnego zatrudniania maklerów i doradców;
- 3) licencjonowanie maklerów i doradców nie ma miejsca w innych krajach Unii Europejskiej.

Na łamach Biuletynu postanowiliśmy odnieść się do tych trzech argumentów.

AD 1) Egzaminy na doradcę inwestycyjnego oraz maklera papierów wartościowych nie tylko nie stanowią bariery w dostępie do zawodu, ale wręcz przeciwnie, dają ten dostęp młodym zdolnym osobom!

Szczególnie trzeba tu zwrócić uwagę na ogromne znaczenie egzaminu dla młodych osób poszukujących pracy na rynku kapitałowym. Większość kandydatów podchodzących do obu egzaminów to właśnie młode osoby, często jeszcze w trakcie studiów. W ich przypadku uzyskanie licencji znacznie zwiększa szanse na wyróżnienie się wśród innych kandydatów i znalezienie pierwszej pracy na rynku kapitałowym. To właśnie dzięki egzaminom wiele młodych osób ma szansę rozpoczęcia pracy związanej z inwestycjami.

Wysoki poziom egzaminów stanowi z punktu widzenia pracodawców rękojmię, że osoba starająca się o pracę jest do niej dobrze przygotowana. Tym samym egzaminy

nie tylko nie blokują, ale ułatwiają tym osobom dostęp do rynku pracy. Z drugiej strony, nie są warunkiem niezbędnym do znalezienia zatrudnienia i nie stanowią przeszkody w rozwoju zawodowym, czego przykładem może być wiele osób pracujących na atrakcyjnych stanowiskach w instytucjach rynku kapitałowego, które żadnej licencji nie posiadają.

Obecne kryteria dostępu do zawodu są w pełni transparentne i sprawiedliwe. Egzaminy przeprowadzane są na jednolitym poziomie, a szczegółowy zakres wymagań jest znany wszystkim kandydatom. Udostępniane są też zadania z poprzednich egzaminów, co jest bardzo rzadką praktyką w przypadku podobnych egzaminów na świecie i pozwala na dokładne zorientowanie się kandydata w oczekiwanym poziomie wiedzy i umiejętności. Zapewniona jest również procedura odwołań od wyników egzaminu. Ponadto możliwe jest ponowne przystępowanie do egzaminu w odstępach półrocznych (pod warunkiem zgłoszenia się odpowiedniej minimalnej liczby osób), a zatem znacznie częściej niż w przypadku większości egzaminów dla innych zawodów regulowanych. Możliwe jest również aż trzykrotne powtarzanie II i III etapu egzaminu dla doradców inwestycyjnych. Warto przy okazji zaznaczyć, że Związek Maklerów i Doradców wielokrotnie występował z inicjatywami mającymi na celu zapewnienie odpowiedniej częstotliwości egzaminów, a nasze inicjatywy w tym zakresie zgłaszane w procesie legislacyjnym znalazły odzwierciedlenie w treści obecnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 października 2009 r. w sprawie egzaminów na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego i agenta firmy inwestycyjnej oraz sprawdzianu umiejętności.

Egzamin dla kandydatów na doradców inwestycyjnych i maklerów papierów wartościowych wyznacza zatem bardzo wysoki standard transparentności, który warty jest naśladowania w przypadku innych egzaminów decydujących o uzyskaniu kwalifikacji zawodowych.

Istotne jest również, że licencje doradcy inwestycyjnego i maklera papierów wartościowych, w odróżnieniu od wymogów dla innych zawodów regulowanych, w tym prawniczych czy lekarskich, można uzyskać bez spełnienia wymogu minimalnej praktyki zawodowej czy długotrwałego stażu, a zatem w bardzo krótkim czasie. Czas wymagany do uzyskania licencji jest również znacznie krótszy niż w przypadku

porównywalnych tytułów zawodowych przyznawanych przez prywatne instytucje certyfikujące, w tym m.in. CFA Institute. Z tego punktu widzenia również trudno utrzymać argument o wysokich barierach dostępu do zawodu.

AD 2) Jak dotychczas UKNF nie zgłaszał problemu fikcyjnego zatrudniania maklerów czy też doradców inwestycyjnych.

Dowodem na to, iż jeśli w ogóle mamy do czynienia z fikcyjnym zatrudnianiem, to jest to marginalny problem, jest fakt zatrudniania znacznie większej niż wymagana ustawowo liczby osób z licencją przez instytucje finansowe.

W 8 na 14 zbadanych PTE zatrudnionych jest więcej niż ustawowo wymagany 1 doradca inwestycyjny:

Pracodawca	Liczba zatrudnionych doradców inwestycyjnych
AEGON OFE	2
ALLIANZ OFE	1
AMPLICO OFE	1
AXA OFE	1
AVIVA OFE	2
OFE BANKOWY	1
OFE GENERALI	2
ING OFE	1
NORDEA OFE	3
PEKAO OFE	3
POCZTYLION OFE	2
POLSAT OFE	1
PZU OFE	2
WARTA OFE	2

Wśród 23 największych TFI (zarządzających, zgodnie z rankingiem Analiz Online, aktywami powyżej 500mln PLN), aż 15 TFI zatrudnia więcej niż ustawowo wymaganych dwóch doradców inwestycyjnych, zaś aż 8 TFI zatrudnia powyżej 3 doradców.

Pracodawca	Liczba zatrudnionych doradców inwestycyjnych
ALLIANZ TFI	2

AMPLICO TFI	2
ARKA BZWBK TFI	2
AVIVA TFI	3
BPH TFI	6
CREDIT SUISSE ASSET MANAGEMENT (zarządzające m.in. częścią funduszy SKOK TFI)	4
Copernicus Capital TFI	2
DWS TFI	4
IDEA TFI	2
ING IM	4
INVESTORS TFI	3
IPOPEMA TFI	2
KBC TFI	4
Legg Mason TFI	3
Millennium TFI	2
NOBLE TFI	5
OPERA TFI	5
PIONEER TFI	2
PKO TFI	3
PZU ASSET MANAGEMENT (zarządzające m.in. PZU TFI)	7
QUERCUS TFI	3
SKARBIEC TFI	3
UNION INVESTMENT TFI	3

W mniejszych funduszach również często zatrudnianych jest więcej niż 2 doradców, czego przykładem może być OPOKA TFI, gdzie zatrudnionych jest ich trzech, czy AXA TFI, gdzie jest ich czterech.

W badaniach dotyczących domów maklerskich sytuacja wygląda jeszcze wyraźniej. Domy maklerskie zatrudniają bowiem kilka razy więcej maklerów aniżeli ustawa przewiduje.

Jeśli mieliśmy do czynienia z fikcyjnym zatrudnianiem, były to przypadki sporadyczne. Z całą pewnością nie ma ono miejsca w renomowanych instytucjach, w których zarządzana jest znacząca większość aktywów inwestorów. Jeśli takie przypadki się zdarzały, jesteśmy głęboko poruszeni, że Komisja Nadzoru Finansowego nie informowała o nich wcześniej i nie starała się zapobiegać temu procederowi. Do Związku Maklerów i Doradców w okresie ostatnich kilku lat wpłynęła ze strony Komisji zaledwie jedna informacja dotycząca takiej sytuacji. Przypadek WGI jest szeroko znany wszystkim osobom pracującym na rynku kapitałowym. Od

kilku miesięcy w ZMiD toczy się postępowanie w sprawie doradcy zatrudnionego właśnie w tej instytucji.

Powyższe dane wyraźnie wskazują, iż problem fikcyjnego zatrudniania nie istnieje. Dowodzą one również, że na rynku kapitałowym nie mamy do czynienia ze zbyt małą liczbą osób posiadających licencje.

Zgodnie z dostępnymi publicznie wykazami, obecnie na listę doradców inwestycyjnych wpisanych jest 306 osób, a na listę maklerów papierów wartościowych – 2304 osoby. Ponadto 604 maklerów papierów wartościowych posiada uprawnienia do wykonywania czynności doradztwa inwestycyjnego. Z doświadczeń zawodowych członków naszego stowarzyszenia wynika, że obecne i przewidywane zapotrzebowanie rynkowe na maklerów i doradców nie daje podstaw do zaniżenia stawianych wymagań kandydatom na maklera czy doradcę w celu zwiększenia liczby osób z uprawnieniami kosztem jakości weryfikacji niezbędnej wiedzy. Sądzymy, że nawet w przypadku ustawowego przyporządkowania wykonywania określonych czynności do maklera czy doradcy, co zwiększyłoby zapotrzebowanie na rynku pracy osób z uprawnieniami do wykonywania zawodu maklera papierów wartościowych i doradcy inwestycyjnego, obecna liczba osób z odpowiednimi uprawnieniami jest większa niż potencjalny popyt na rynku pracy dla osób z tymi uprawnieniami.

Dodatkowo w ostatnich latach obserwujemy dynamiczny wzrost liczby osób przystępujących do egzaminów i uzyskujących licencje doradcy inwestycyjnego i maklera papierów wartościowych. Świadczy to zarówno o atrakcyjności potwierdzonych egzaminem kwalifikacji zawodowych, jak i o sukcesie krajowego procesu licencjonowania jako alternatywy dla popularnych kwalifikacji międzynarodowych, takich jak tytuł CFA. Krajowe egzaminy dają przy tym możliwość wnikliwego sprawdzenia wiedzy kandydata w zakresie znajomości krajowych regulacji prawnych, czego nie zapewniają egzaminy międzynarodowe. **Co istotniejsze, do egzaminu na doradcę inwestycyjnego wymagana jest znajomość międzynarodowych standardów rachunkowości oraz międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej, podczas gdy egzaminy których celem jest uzyskanie tytułu CFA bazują na standardach amerykańskich (US GAAP), w praktyce nieprzydatnych w polskich warunkach.**

Dla zapewnienia właściwego poziomu ochrony klienta niezbędne jest, aby firmy inwestycyjne zatrudniały pracowników o wysokich kompetencjach. Ostatni kryzys pokazał, że dla osiągnięcia tego celu warto rozważyć wszelkie środki, które będą wspierały dobór odpowiednich kadr. Liczne przykłady dotyczące m.in. banków inwestycyjnych czy firm doradztwa finansowego wyraźnie pokazują, że doraźny interes firm działających na rynku kapitałowy nie zawsze jest spójny z interesami ich klientów. Nadmierny nacisk na maksymalizację krótkoterminowych zysków może przysłaniać cel, jakim jest budowanie długofalowych relacji, opartych na wzajemnym zaufaniu i koncentracji na interesie klienta.

Z tych powodów, dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu, a także dla właściwej ochrony klientów, wskazane jest, aby nadzór nad działalnością firm inwestycyjnych w dalszym ciągu opierał się na dwóch filarach – zarówno sprawowaniu kontroli nad firmami inwestycyjnymi, jak również nad profesjonalistami podejmującymi kluczowe decyzje działającymi w ramach tych firm. **Osoby posiadające potwierdzone egzaminem uprawnienia, wiążące długofalowo swoją karierę zawodową z rynkiem kapitałowym, są mniej podatne na naciski czy pokusę podejmowania działań, które mogłyby okazać się sprzeczne z długoterminowymi korzyściami dla ich klientów.**

Warto też podkreślić, że licencje maklera i doradcy, obecne od lat na naszym rynku i zakorzenione w świadomości społecznej, zapewniają, że osoby je posiadające opanowały szeroki zasób wiedzy niezbędny do właściwego wykonywania swoich zadań. Warto zwrócić uwagę, że poprzez duży wysiłek niezbędny do ich uzyskania licencje te stanowią dla osób je posiadających wartość samą w sobie. Gwarantuje to, że **możliwość ich utraty ze względu na bezprawne lub nieetyczne działanie stanowi realną i dotkliwą groźbę, co powoduje, że awersja do takich działań jest większa niż w przypadku osób nie posiadających licencji.**

Obecny proces licencjonowania został wypracowany w okresie ostatnich 20 lat i był kilkakrotnie modyfikowany w celu zapewniania jak najwyższych standardów przygotowania do pracy na rynku kapitałowym. Mamy nadzieję, że zmiany w tym procesie będą wprowadzane ostrożnie, będą służyć zapewnieniu jak najlepszego funkcjonowania rynku kapitałowego i uwzględnić dotychczasowe osiągnięcia w tym zakresie.

AD 3) Odnosząc się do trzeciego argumentu UKNF, a więc licencjonowania w innych krajach Unii, również musimy poddać go w wątpliwość. Doradca prawny ZMiD przygotowała zestawienie wskazujące, iż w większości krajów licencjonowanie występuje.

Stany Zjednoczone

W Stanach Zjednoczonych zarówno maklerzy (*brokers*), jak i doradcy inwestycyjni (*investment advisors*) podlegają licencjonowaniu lub rejestracji w zależności od regulacji stanowych. Informacje dotyczące rejestracji, wykształcenia oraz skarg klientów są publicznie dostępne. W Stanach Zjednoczonych funkcjonuje też samoregulująca organizacja zrzeszająca maklerów i kontrolująca ich standardy zawodowe – Financial Industry Regulatory Authority (FINRA).

Wielka Brytania

W Wielkiej Brytanii zarówno maklerzy, jak i doradcy inwestycyjni, muszą posiadać licencję wydaną przez brytyjską komisję nadzoru finansowego (Financial Supervision Authority, FSA). Egzaminy zawodowe są organizowane przez uprawnione instytucje i obowiązkowe dla osób, których licencja ma obejmować: (i) świadczenie klientom detalicznym usług wymienionych w Załączniku 1 do „FSA Training and Competence Handbook” lub (ii) doradca *broker fund* (wybór modułów egzaminu zależy od czynności, które mają być objęte licencją). Lista egzaminów uprawniających do uzyskania odpowiednich kwalifikacji jest prowadzona przez The Financial Services Skills Council.

Niemcy

W Niemczech uzyskanie licencji jest obowiązkowe dla maklerów. W przypadku maklerów organem licencjonującym jest giełda, a wśród wymogów do otrzymania licencji znajduje się przejście specjalnego szkolenia i zdanie egzaminu.

W przypadku osób lub firm świadczących usługi doradztwa inwestycyjnego licencja jest wymagana do wykonywania czynności związanych z instrumentami finansowymi oraz jednostkami uczestnictwa w funduszach UCITS. Organem licencjonującym jest federalna komisja nadzoru finansowego (w przypadku instrumentów finansowych) lub jej odpowiedniki w landach (w przypadku jednostek uczestnictwa). Wśród wymogów

do otrzymania licencji znajduje się udowodnienie odpowiedniej wiedzy oraz zaliczenie specjalnego szkolenia organizowanego przez organ licencjonujący.

Chiny

W Chinach zarówno maklerzy, jak i doradcy inwestycyjni muszą posiadać licencję. W przypadku maklerów jest ona wydawana przez Chińskie Stowarzyszenie Papierów Wartościowych (ang. Securities Association of China), działające pod nadzorem Chińskiej Komisji Nadzoru Finansowego (centralny organ działający bezpośrednio pod Radą Państwa) oraz Ministerstwa Spraw Cywilnych. Jednym z wymogów dla otrzymania licencji jest zdanie egzaminu kwalifikacyjnego przeprowadzanego przez organ licencjonujący.

W przypadku doradców inwestycyjnych, licencja jest wydawana przez Chińską Komisję Nadzoru Finansowego. Jednym z wymogów dla otrzymania licencji jest zdanie egzaminu kwalifikacyjnego przeprowadzanego przez Chińskie Stowarzyszenie Papierów Wartościowych.

Rosja

W Rosji osoby wykonujące czynności maklerskie lub z zakresu zarządzania aktywami muszą posiadać licencję wydawaną przez Federalny Urząd Rynków Finansowych. W celu jej otrzymania należy zdać egzaminy w jednym z specjalistycznych ośrodków uznanych przez Urząd (egzamin podstawowy oraz jeden lub więcej egzaminów specjalistycznych z zakresu czynności, które kandydat na maklera chce podejmować – np. czynności brokerskie, asset management etc.).

Bułgaria

W Bułgarii zarówno maklerzy, jak i doradcy inwestycyjni muszą posiadać licencję i być wpisani na listę prowadzoną przez bułgarską komisję nadzoru finansowego. Zarówno kandydaci na maklerów, jak i kandydaci na doradców są zobowiązani do zdania egzaminu przed bułgarską komisją nadzoru finansowego.

Czechy

W Czechach brak jest formalnego wymogu licencjonowania maklerów papierów wartościowych oraz doradców inwestycyjnych. Jednak w celu uzyskania pozwolenia na działalność firma inwestycyjna musi przedstawić m.in. dowód, że zatrudnia wystarczającą liczbę osób o określonej wiedzy i doświadczeniu. Jednym z wymogów stawianych takim osobom jest zdanie egzaminu zawodowego (lub spełnienie wymogu wykształcenia zastępującego egzamin), a także udokumentowanie doświadczenia zawodowego.

Rumunia

W Rumunii zarówno maklerzy, jak i doradcy inwestycyjni, muszą posiadać licencję wydawaną przez Narodową Komisję Papierów Wartościowych oraz zostać wpisani na listę. W celu otrzymania licencji należy udowodnić wykształcenie oraz zdać egzamin, organizowany przez jeden z ośrodków autoryzowanych przez Narodową Komisję Papierów Wartościowych (m.in. Rumuński Instytut Bankowy, Stowarzyszenie Maklerów, Instytut Corporate Governance Giełdy w Bukareszcie).

Słowacja

Na Słowacji osoby, które chcą wykonywać zawód maklera (*obchodnik s cennymi papiermi*) lub doradcy inwestycyjnego (*financny poradca*) muszą zdobyć licencję wydawaną przez Narodowy Bank Słowacji. Do wniosku o wydanie licencji należy dołączyć dokumentację potwierdzającą wykształcenie i doświadczenie zawodowe, zaświadczenie o niekaralności, a do wniosku o wydanie licencji doradcy inwestycyjnego także dowód zdania egzaminu zawodowego.

Węgry

Na Węgrzech osoby, które chcą wykonywać zawód maklera, muszą zostać wpisane na listę prowadzoną przez Giełdę Papierów Wartościowych w Budapeszcie. Wymogi do wpisu obejmują wiek (18 lat), wykształcenie średnie, umowę o pracę lub długoterminowy kontrakt na świadczenie usług z firmą inwestycyjną, niekaralność oraz zdanie egzaminów. Akceptowane egzaminy są przeprowadzane przez kilka podmiotów (w tym przez Giełdę Papierów Wartościowych). Doradcy inwestycyjni nie są objęci wymogami rejestracyjnymi. Całkowita, nieograniczona odpowiedzialność za ich profesjonalizm i działania spoczywa na firmach inwestycyjnych.

CHCESZ SIĘ W TEJ SPRAWIE WYPOWIEDZIEĆ?

W ostatnich tygodniach oraz w nadchodzących miesiącach ZMiD podejmuje szereg działań mających na celu utrzymanie obecnego systemu licencjonowania maklerów i doradców inwestycyjnych. Jeśli jako członek ZMiD chciałbyś się zaangażować w prace Zarządu, serdecznie do tego zachęcamy. Prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy w tej sprawie z Biurem Zarządu ZMiD.

REDAKCJA, KONTAKT

Wszelkie uwagi, rady i spostrzeżenia dotyczące „Biuletynu Maklerów i Doradców” prosimy wysyłać na adres biuro@zmid.org.pl

Redakcja i wydawca „Biuletynu Maklerów i Doradców”:

Związek Maklerów i Doradców
ul. Marszałkowska 68/70 m. 30
00-545 Warszawa
tel/fax +48 (22) 628 37 43
e-mail: biuro@zmid.org.pl